



לימודי העשרה תוכנית "משיב הרוח" שנתון

שנה"ל תשפ"ד



תוכנית "משיב הרוח" - לימודי העשרה

ראשת התוכנית

ד"ר אמיר רות

חברי הסגל האקדמי*

פרופ' חבר:	פרופ' סילבר מתיו.
מרצה בכיר:	ד"ר אמיר רות, ד"ר גוטר ערן.
מורה בכיר:	ד"ר ח'יר-פראג' רוזאן, ד"ר מקלברג דוד.
סגל עמית:	ד"ר אלפסי-קקון שני, ד"ר ירדן תמיר ורד, ד"ר מרקס ח"ן, ד"ר סגל ערן, ד"ר פרידמן עירית, ד"ר שניצר מירב, ד"ר שפרן יואל.
מורה מן החוץ:	ד"ר אלישר מלכה ורד, ד"ר אריאל ירון, גב' ברשדסקי-ליבוביץ יוליה, ד"ר פדידה-פלג גולן, ד"ר הלפרין דפנה, ד"ר זן-בר צור צילה, ד"ר מהל חיים, עו"ד נבון מוטי.

* יתכנו שינויים ברשימת סגל ההוראה

מרכזת החוג

גב' יסעור קלרה

מזכירת החוג

גב' פינטו גל

מ"מ גב' בוגנים ליאם

טלפון: 04-6423572

שעות קבלה: ימים א'-ה' בין השעות 10:00-12:30 בנין מס' 1, חדר 1012, קומת כניסה.

מענה טלפוני: ימים א'-ה' 09:00-10:30

ניתן לפנות למזכירות החוג דרך תחנת המידע.

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים של התוכנית היא הרחבת האופקים של בוגרי התואר הראשון במכללה. לצד התמקדות המכללה האקדמית עמק יזרעאל בלימודים גבוהים בדגש יישומי, מבקשת המכללה להעניק לבוגריה רקע עשיר בתחומי דעת שונים מחוץ לדיסציפלינות הנלמדות. תוכנית "משיב הרוח" חושפת את בוגרי התואר הראשון לתחומי דעת מגוונים בנוסף לתחום הידע בו הם מתמחים.

רשימת הקורסים:

קוד הקורס	שם הקורס	נ"ז	שש"ס	ציון עובר
17116	בני אדם ומכונות חושבות אחרות	2	2	56
17141	למה דברים רעים קורים לאנשים טובים	2	2	56
17261	מדיניות סמים	2	2	56
17177	המשפחה בראי ההיסטוריה	2	2	56
17179	"לעופף על מטאטא" - רפואה עממית בתרבויות עולם	2	2	56
17180	להעיר את סינדרלה: תרבות חומרית, מגדר והיסטוריה	2	2	56
17181	חיים בתוך חידה: סודות נשים בימי הביניים	2	2	56
17184	מוסיקה כתקשורת פוליטית	2	2	56
17204	התארגנות קהילתית ויזמות חברתית	2	2	56
17208	היכן נמצא גן עדן?	2	2	56
17210	ארץ זבת חלב ודבש	2	2	56
17213	קריירות עברייניות	2	2	56
17224	בריאות נפש, משפט וחוק	2	2	56
17236	מהפאב לצלחת: מסע בעקבות תרבות האוכל והשתייה במערב	2	2	56
17238	תולדות היופי והכיעור בתרבות היהודית הקדומה	2	2	56
17239	טיפול והתערבות באלימות במשפחה	2	2	56
17240	ארגוני בריאות- בין הסקטורים הציבורי, העסקי והשלישי	2	2	56
17241	הכל נשאר במשפחה- משפחות שליטות במפרץ	2	2	56
17266	מה הסיפור שלך?	2	2	56
17244	אסתטיקה יפנית בראי ההיסטוריה והתרבות	2	2	56
17245	אלים, פוליטיקאים ומה שביניהם	2	2	56
17246	וני, וידי, ויצ'י: מסע בין ויקיפדיה, אפל וגוגל	2	2	56
17254	מזון למחשבה-אוכל, חינוך וילדות	2	2	56
17257	רכילאים, פלגיאטים ופפראצי בעידן המרשתת	2	2	56
17267	יחסים בין דוריים במשפחה	2	2	56
17259	פרקים בתולדות הקיסרות הסינית	2	2	56
17265	ההון האנושי בארגונים	2	2	56
17268	זכויות האדם	2	2	56
17255	Climate Change and Us (קורס דיגיטלי מרחוק)	2	2	56
17263	Its about time! (קורס דיגיטלי מרחוק)	2	2	56

(מעודכן נכון ל- 14.08.23)

בני אדם ומכונות חושבות אחרות

מה מותר האדם מן המכונה? מה הפוך אותנו לאנושיים ומדוע אנו מבקשים להפוך מכונות לבעלות תכונות אנושיות? הקורס עוסק ביסודות הרעיוניים של תחום הבינה המלאכותית, מקומן המורכב של מכונות חושבות בחיינו המעשיים, ובאתגרים החברתיים והמוסריים של תרבות חיים מתפתחת, שבה אנו חולקים את חיינו עם מכונות שכבר מאד דומות לנו. מכונות שחושבות אתנו, עבורנו וגם לגמרי בעצמן.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

א' 17116 ד"ר ערן גוטר ו' (מיועד לקבוצת לימודים סגורה) 13:00-14:30
ב' 17116 ד"ר ערן גוטר ד' (מיועד לקבוצת לימודים סגורה) 14:15-15:45
ב' 17116 ד"ר ערן גוטר ב' (מיועד לקבוצת לימודים סגורה) 15:15-16:45

למה דברים רעים קורים לאנשים טובים?

התרבות היהודית עוסקת פעם אחר פעם בשאלה - מדוע דברים רעים קורים לאנשים טובים? החל מסיפורו של איוב בתנ"ך, ועד לדיונים שנערכו בעקבות השואה. במהלך הקורס נבחן את התשובות השונות שניתנו לשאלת הגמול בספרות חז"ל, ונבחן את הדרך בה רעיונותיהם של חז"ל עושים שימוש ברעיונות שקדמו להם, וכיצד דבריהם של חז"ל מהדהדים במחשבתם של הדורות שיבואו אחריהם.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

א' 17141 ד"ר ח"ן מרקס ג' 18:15-19:45
ב' 17141 ד"ר ח"ן מרקס א' 14:15-15:45

וני, וידי, ויצ'י: מסע בין ויקיפדיה אפל וגוגל (אינו מיועד לסטודנטים מהחוג לתקשורת)

וני, וידי, ויצ'י – מלטינית: באתי, ראיתי, ניצחתי! מייצג מאז ימי יוליוס קיסר את הניצחונות אשר באים בקלות וללא מאמץ. במרחב הדיגיטלי, המציע לכאורה מגוון קולות, תכנים ופלטפורמות הרחב ביותר בהיסטוריה האנושית – ניתן לזהות כוחות מעין אלו אשר כבשו את הזירה הטכנולוגית והציבורית. במסגרת הקורס נתמקד בשלושה מקרי בחן: ויקיפדיה, אפל וגוגל. אילו קווי דמיון ניתן לזהות בין ובין האימפריות הגדולות של העבר? אילו הבטחות אוטופיות וסכנות דיסטופיות הן טומנות בחובן? מה יחסן לשאלות של ביזור וריכוז, דמוקרטיזציה וחופש ביטוי?

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

ב' 17246 ד"ר אריאל ירון ב' (מיועד לקבוצת לימוד סגורה) 15:15-16:45

רכילאים, פלגיאטים ופפראצי בעידן המרשתת

הקורס יעסוק בנושאים אקטואליים ובשאלות יומיומיות הקשורים לאינטרנט ולמדיה החברתית שהפכו זה מכבר לחלק בלתי נפרד משגרת החיים שלנו. מטרת הקורס הנה לדון עם הסטודנטים/ות ולהציג בפניהם/ן דגימות של השפעת "מהפכת האינטרנט" (עם מרכאות או בלי) והשלכותיה על חיינו בעידן הנוכחי – בהתייחס לשלושה נושאים בהם נתמקד בקורס: הוצאת דיבה, פגיעה בפרטיות, וזכויות יוצרים. בין היתר נשאל, לדוגמא: האם כשאנחנו מעלים פוסט ביקורתי או מעליב בדף הפייסבוק (או בטוויטר או באינסטגרם) – אנחנו חשופים לתביעת לשון הרע? ומה משמעותה של לחיצה "תמימה" שלנו על "לייק", "תגובה" או "שיתוף" לפוסט פוגעני, האם היא תעלה לנו בפיצויים שנשלם בגין "הוצאת לשון הרע"? או: כאשר אנחנו עושים שימוש או מפרסמים, באינטרנט או במדיה החברתית, תמונה מצולמת מבלי לקבל את רשות הצלם, או מבלי לתת לו קרדיט על הצילום – האם אנחנו עלולים להיתבע ולשלם פיצויים על פגיעה בזכויות היוצרים של הצלם? ומה לגבי התגנבות היחידים של צלמי הפאפאריז והסתערותם על ידוענים/ות עם יד קלה על הדק המצלמה שעל צווארם? לעיתים התחושה היא, שכשמדובר במרשתת - הגבולות פרוצים, ואיש הישר בעיניו יעשה במקלדתו. האמנם? היכן עוברים קווי הגבול? וכיצד כל אלה מסונכרנים, אם בכלל, עם ערכי חופש הביטוי ו"זכות הציבור לדעת"? את כל אלה ועוד נניח היישר על שולחן הדיונים שלנו בקורס, עם דוגמאות ממקרים מפורסמים מן העבר, אליהם נוסיף, היישר מהתנור, מקרים "חמים" שיצוצו במהלך הקורס.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

א' 17257 עו"ד נבון מוטי ד' (מיועד לקבוצת לימוד סגורה) 17:45-19:15
ב' 17257 עו"ד נבון מוטי ו' (מיועד לקבוצת לימוד סגורה) 08:00-09:30
ב' 17257 עו"ד נבון מוטי ד' (מיועד לקבוצת לימוד סגורה) 16:00-17:30

תולדות היופי והכיעור בתרבות היהודית הקדומה

היפה והמכוער הם מושגים שחוזרים ומופיעים בתרבות העברית, החל מספר בראשית. בדומה לתרבויות אחרות, גם בתרבות העברית המושגים יפה ומכוער, לא פעם מרמזים על האבחנה בין טוב ורע. במהלך הסמסטר נסקור את הופעותיהם של המושגים הללו בסיפורים שונים שהתרבות היהודית בוחרת לספר. ננסה למפות את גבולותיהם, נבחן את המשמעויות שנקשרות במושגים הללו - ונעמוד על הדרך בה משמעויות אלה מתפתחות

לאורך הזמן. תוך כדי כך נשווה בין הסיפורים העבריים, ובין סיפורים מתרבויות אחרות. בנוסף, נבחן כיצד תיאורים ספרותיים, אסתטיים, ופילוסופיים באות לידי ביטוי בסיפורים העבריים - ונתהה האם היפה באמת תמיד טוב, והאם המכוער הוא בהכרח רע.

2 שש"ס / 2 ני"ז / ש' / 56

א' 17238 ד"ר ח"ן מרקס ג' 16:15-17:45

א' 17238 ד"ר ח"ן מרקס ב' 14:15-15:45

ב' 17238 ד"ר ח"ן מרקס א' 16:15-17:45

בריאות נפש, משפט וחוק (מוכר לצרכי דמ"מ) (אינו מיועד לסטודנטים מהחוג לקרימינולוגיה)

אדם שביצע רצח בהשפעה של מחלה נפשית - אשם או לא אשם? איך מחליטים? מה הקשר בין בריאות הנפש לחוק בישראל? קורס זה מכניס את הסטודנט אל תוך העולם המרתק מחד אך האפל מאידך של הממשק בין בריאות הנפש לחוק ולמשפט. בקורס זה נלמד את המבוא להכרת מחלת נפש כגורם המוריד מאשמה לביצוע פשע, נבין את הקשר שבין חוק ונפש, נדבר על החוקים העיקריים, נבין את אופן האבחון הפסיכיאטרי על מנת לקבוע מחלה נפשית, נדבר על המחלות העיקריות בהקשר זה, נכיר את הכלים להערכת מסוכנות לאלימות פיזית או פגיעה מינית ונקנח בעולם הסמים המגוון שגם הוא גורם בלתי נפרד מעולם הפשע וכן השילוב בין מחלת נפש ושימוש בסמים בהקשר של ביצוע פשעים אלימים ומסוכנים.

2 שש"ס / 2 ני"ז / ש' / 56

א' 17224 ד"ר יואל שפרן א' 16:15-17:45

ארגוני בריאות- בין הסקטורים הציבורי, העסקי והשלישי

השינויים העולמיים יחד עם התפתחויות כלכליות וחברתיות הובילו למגוון רחב של ארגוני בריאות בתחומים שונים לעיתים אף חדשים, המספקים כיום את מרבית השירותים לאזרח. בתוך כך נמצא ארגוני בריאות הניתנים במגוון רחב של מסגרות, חלקן ציבוריות, חלקן עסקיות וחלקן מסגרות ללא כוונות רווח המוגדרות מגזר שלישי. במסגרת הקורס נלמד את התפיסה התלת מגזרית, נבין כל מגזר ומשמעותיו כולל שיתופי פעולה ושילובים בין מגזריים בדגש על התפתחות ארגוני ושירותי הבריאות השונים החל מבתי החולים וקופות החולים דרך בתי האבות ועד לארגוני סיוע, הצלה ועזרה ראשונה. בנוסף, נעמוד על ההבדלים בין הארגונים השונים בכל אחד מהמגזרים ונבין את המשמעויות עבור העובדים, המטופלים והקהילה.

2 שש"ס / 2 ני"ז / ש' / 56

א' 17240 ד"ר שני אלפסי קקון ג' 15:00-16:30 (מיועד לקבוצת לימוד סגורה)

על התנדבות ומעורבות ומה שביניהם

שינויים פוליטיים, כלכליים, וחברתיים כמו כן התפתחויות טכנולוגיות והשפעתה של המדיה החברתית הובילו לעלייה במעורבות אזרחית (Civic Engagement).

מעורבות שכזו היא מגוונת ועוסקת במגוון פעילויות ונושאים בהם אזרחים במדינה עוסקים ומעורבים.

ברב המקרים המעורבות תבוא לידי ביטוי בהשתתפות פוליטית ו/או השתתפות חברתית.

השתתפות פוליטית נוגעת בנושאים המוגדרים "פוליטיים" וקשורים בתהליכי קבלת החלטות והשפעה על מדיניות (ביניהן הצבעה בבחירות, השתתפות במליאה, וועדות, מחאה, הפגנות וקמפינים), ואילו השתתפות חברתית נוגעת בפעילות חברתית והתנדבותית בקהילה באופן ממוקד או רחב (כמו התנדבות בארגונים או עזרה לשכנים ועד מיזמים חברתיים).

בקורס זה נבחן את המציאות המשתנה, נבין את המושגים הרלוונטיים ונעבוד על הקשרים, החיבורים ואף הסתירות בין המעורבות האזרחית להתנדבות הקהילתית.

2 שש"ס / 2 ני"ז / ש' / 56

א' 17264 ד"ר שני אלפסי קקון ד' 08:30-10:00

חיים בתוך חידה: סודות נשים בימי הביניים

דמויותיהן מוצגות לעיני כל במרכזי הערים באירופה, ביניהן נמצא קדושות, מלכות, זונות ונזירות. יחד עם זאת, במשך מאות שנים, נותרו חייהן של אותן נשים חידה נסתרת. החידה הזו הולכת ומתבררת בשנים האחרונות, על הפסגות, הניגודים והמתחים שבה. בקורס נחשוף את הנשים, הסיפורים ואת השפעתן העמוקה על התרבות שלנו היום. ננסה גם להבין מדוע אבד קולן?

2 שש"ס / 2 ני"ז / ש' / 56

א' 17181 ד"ר מירב שניצר ד' 12:15-13:45

ב' 17181 ד"ר מירב שניצר ג' 16:15-17:45

מוסיקה כתקשורת פוליטית

הקורס יעסוק בתיאוריות הבחונות את הקשר בין תרבות ופוליטיקה בכלל, ובין שירה ומוסיקה לפוליטיקה בפרט. נבחן את השפעות השירה והמוסיקה על הפוליטיקה הלאומית והבינלאומית תוך ניסיון לבדוק האם השירה משפיעה על שינויים פוליטיים וחברתיים או שמא, רק מייצגת שינויים אשר נעשים על ידי המערכת הפוליטית. הרקע התאורטי יאפשר לנו לנתח תהליכים בחברה הישראלית ובחברות נוספות, של השפעת המוסיקה והשירה על יצירת קהילות, אחדות, משברים והסלמה.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

ב' 17184 ד"ר דודי מקלברג ב' 14:15-15:45

ב' 17184 ד"ר דודי מקלברג ד' 14:15-15:45

מוסר, חוק וחירות

קורס זה מיועד להקנות מסגרת מושגית בסיסית אך משוכללת וישימה לחשיבה מוסרית בחיי היומיום. נעמוד על מאפייניה וטבעה של החשיבה המוסרית, בייחסה למושג החוק (וחוקיות באופן כללי) ולהסתמכותה על הנחות יסוד בדבר חופש הבחירה הנתון לאדם המוסרי ולחירותו. בהקשרים אלו נעיין במבחר טקסטים יסודיים בתורת המוסר. בחלקו הראשון של הקורס ננסה לברר מה בדיוק אנו עושים כאשר אנו מבצעים שיפוט מוסרי. האם אנו מביעים תגובה רגשית, מציגים דעה אישית, או מבקשים לבסס טענה אובייקטיבית, אשר נתונה לאימות בלתי תלוי? בחלקו השני של הקורס ננסה לברר מה הופך פעולה לראויה מבחינה מוסרית. האם אלו תוצאותיה של הפעולה, האם חלה עלינו חובה לבצעה, או האם מדובר במשהו שאנשים טובים נוטים לעשות מתוך אופיים? בחלקו האחרון של הקורס נתייחס להשלכות של העמדות השונות על האופן בו אנו מבינים סוגיות מוסריות אקטואליות.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

ב' 17231 ד"ר ערן גוטר ד' 16:15-17:45

טיפול והתערבות באלימות במשפחה (מוכר לצרכי דמ"מ)

(אינו מיועד לסטודנטים מהחוג לקרימינולוגיה)

אלימות במשפחה היא בעיה ציבורית – חברתית, שאינה מייחדת מגזר ספציפי והשפעותיה ניכרות בטווח הקרב והרחוק כאחד. בשנים האחרונות גוברות העדויות על מקרי אלימות ויש צורך במתן הדרכה, הנחיה וטיפול הן לפוגעים והן לנפגעים. אלימות, כתופעה שלילית ומזיקה, באה לידי ביטוי בקרב ילדים, גברים ונשים הסובלים מאלימות פיזית, מינית, מילולית, פסיכולוגית והטרדה מאיימת. הטיפול במקרי אלימות בדרך כלל מורכב וזאת משום שלא תמיד מי שנתון בתוך מערכת יחסים אלימה אכן יודע שהוא נמצא בסיטואציה קשה ומסוכנת. רבים מדחיקים את היותם נתונים למערכת יחסים אלימה ולוקחים על עצמם, שלא בצדק, את האשמה לאלימות המופנית כלפיהם. מאחר ומדובר בתופעה חוצת תרבויות הבאה לידי ביטוי בכל רבדי החברה ובכל תחומי החיים, חשיבות רבה ניתנת לטיפול בבעיה כמו גם איתור, זיהוי ומניעה. הקורס יעניק ידע עדכני, רחב היקף ורלבנטי אודות תופעת האלימות. במהלך הקורס ייבחנו היבטים משפטיים, מקצועיים וטיפוליים לצורך אבחון התופעה ואיתורה כמו גם עקרונות הטיפול בה.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

א' 17239 ד"ר יואל שפרן א' 18:15-19:45 (מיועד לקבוצה סגורה)

"לעופף על מטאטא" - רפואה עממית בתרבויות עולם

הקורס מציג בפני הסטודנטים גישות תיאורטיות לחקר הרפואה העממית בתרבויות עולם ומעמיק אל דמותם של המרפאים העממיים ומתודות הריפוי שלהם. המרפא העממי נתפש כדמות לימינאלית בעלת כוחות מאגיים וכבעל יכולת תקשור עם עולמות אחרים, כמו גם בעל בקיאות בעולם של צמחי מרפא, מאגיה וכישוף. המרפא העממי כיהן בין היתר בתפקידים נוספים בקבוצה שבה הוא חי, כמו כהן דת, מספר סיפורים, אמן, מורה דרך אסטרוולוג ונביא. לכל שבט, לכל קבוצה, היו את המרפאים העממיים שעבדו במתודות ייחודיות שעברו מדור לדור. הקורס יפרוס בפנינו שני אשכולות לימוד: א. תולדות הרפואה העממית בתרבויות עולם: בתרבות השמאנית, בתרבות הישראלית הקדומה והמצרית הקדומה. בתרבותם של שבטי המאיה והאצטקים, של הילידים באוסטרליה. בתרבויות המזרח; סין, יפן, טיבט והודו. ב. שימושים ברפואה העממית בעידן החדש ובקרב קבוצות אתניות ודתיות בישראל.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

ב' 17179 ד"ר צילה זן-בר צור א' 16:15-17:45

היכן נמצא גן עדן?

בסיפור גן עדן שבספר בראשית, ארבעה גיבורים מרכזיים: אלוהים, אדם, חווה, והנחש. נוספים אליהם דמויות המשנה, שטיבם לא נודע (הכרובים), והרקע לסיפור הוא הגן והעצים הקסומים שבמרכזו. זוהי התבנית הסיפורית הבסיסית שמופיעה בספר בראשית, ועליה מוסיפים האסלם והנצרות את המאפיינים שמייחדים את מסורותיהם שלהם. גם התרבות היהודית אינה מסתפקת בפסוקי התורה, אלא מוסיפה לאורך הזמן תוספות משל עצמה לסיפור. במהלך הקורס נקרא את סיפור גן עדן; נבדוק מה כל אחת מן הדתות המונותאיסטיות מוסיפה עליו;

נבחן כיצד השתנה הסיפור גופו, וכיצד השתנה השימוש במושג ("גן עדן"). בנוסף נבחן את הכמיהה הנוסטלגית אל גן העדן, ונברר כיצד ניתן להגיע אליו. תוך כדי כך, יחשפו ההשלכות העצומות של הסיפור על החברה, התרבות, הדת והמוסר של היהדות, האסלם והנצרות.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

א' 17208 ד"ר ח"ן מרקס ב' 16:15-17:45

אסתטיקה יפנית בראי ההיסטוריה והתרבות

האמנות היפנית מתבטאת לעיתים באסתטיקה מינימליסטית ולעיתים בעושר וגודש. היא מציגה דיוק יוצא דופן מחד ושאיפה לחוסר שלמות מאידך ומכילה יצירות בעלות צבעוניות בולטת לצד יצירות מונוכרומטיות. עם זאת, ניתן לזהות בכל סוגי האמנות המגוונים הללו מאפיינים יפניים מובהקים שזכו לתשומת לב עולמית והשפיעו לאורך ההיסטוריה על זרמים שונים באמנות המערבית. בקורס נכיר יסודות מרכזיים באמנות ובתפיסות של אסתטיקה ביפן, כפי שהם באים לידי ביטוי בציור, פיסול, ארכיטקטורה, שירה, קרמיקה, טקס התה, אמנות דיגיטלית ועוד. את יצירות האמנות והעקרונות האסתטיים הקשורים בהן נבחן תוך דיון בהתפתחויות היסטוריות, חברתיות ותרבותיות ביפן מהמאה הששית ועד ימינו.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

ב' 17244 ד"ר עירית פרידמן ב' 18:30-20:00

מהפאב לצלחת: מסע בעקבות תרבות האוכל והשתייה במערב

מה הקשר בין הפאב הראשון באנגליה לצלבנים בירושלים? מדוע חשוב לדעת שנזירים באיטליה שתו יין ובבלגיה בירה? ומה הקשר בין הגשרים הכי יפים באירופה לבשר איכותי? שאלות אלו עומדות במרכז הדיון בקורס העוסק באוכל ושתייה מזווית חדשה וייחודית. בקורס נברר כיצד תולדות היין והבירה, הלחם והבשר, חושפים רבדים לא ידועים בתרבות המערב באירופה וגם כאן בארץ. זוהי נקודת מבט מרתקת, המעסיקה היום את מיטב החוקרים. נכיר את המחקרים, המקורות והממצאים, אולי גם נצליח לטעום ממש מהצלחת, אולי גם מהפאב.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

ב' 17236 ד"ר מירב שניצר ג' 18:15-19:45

קריירות עברייניות (מוכר לצרכי דמ"מ) (אינו מיועד לסטודנטים מהחוג לקרימינולוגיה)

מטרת הקורס לבחון את מסלולי החיים של העבריינים הכרוניים, אלו שפיתחו קריירות עברייניות ולעמוד על סוגיהם השונים. הכרת מושגי היסוד ופיתוח יכולת לזהות, להכיר ולנתח מצבים העשויים לנווט את הפרט למסלולי חיים עברייניים. תובא התייחסות לתקופות התפתחות שונות בחיים והמאפיינים שלהן בהקשר למעורבות בהתנהגות עבריינית.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

א' 17213 ד"ר ורד תמיר ירדן ד' 14:15-15:45

להעיר את סינדרלה: תרבות חומרית, מגדר והיסטוריה

גילוי מבנה חרב בעיר בגרמניה ומפתח כסף עתיק במוזיאון בצרפת הובילו לחשיפתם של סיפורים היסטוריים מרתקים, סיפורים על היסטוריה נשית שאבדה. אלו רק שניים מבין הסיפורים הרבים ההולכים ונחשפים כך בעשורים האחרונים. בקורס נברר באיזה אופן מיבנה וחפץ יכולים להוות מקורות לסיפור היסטורי, מדוע יש חשיבות למקורות הללו? מדוע יש חשיבות לסיפורים שהם חושפים? האם זו הדרך היחידה להגיע לסיפורים שרצו להסתיר?

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

א' 17180 ד"ר מירב שניצר ד' 08:30-10:00

המשפחה בראי ההיסטוריה

הקורס יעסוק בסוגיות מרכזיות בחיי המשפחה והתפתחותה במהלך ההיסטוריה. נדון במוסד הנישואין, טקסי האירוסין והחתונות והיחס לגירושין. נבחן את מעמדם ותפקידם של בני הזוג, את האידיאליזציה של חיי המשפחה והמציאות, את התפיסות השונות של "כבוד המשפחה" והשפעתן ואת הבעיות במערכת הזוגית והתמודדות איתן. נציג את הגישות השונות כלפי המיניות, נבחן את היחס לילדים ותהליך חינוכם במסגרת המשפחה ובמוסדות ההשכלה. נתייחס למקומם של הזקנים במערכת המשפחתית והיחס למוות. סוגיות אלו נמחיש בדוגמאות לאורך ציר הזמן ובמגוון אזורים.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

א' 17177 גב' יוליה ברשדסקי ליבוביץ ד' 16:15-17:45

ק' 17177 גב' יוליה ברשדסקי ליבוביץ ד' 18:30-20:00 (מיועד לקבוצה סגורה) **מבוטל (מעודכן נכון ל-13.09.23)**

הכל נשאר במשפחה? משפחות שליטות במדינות המפרץ

כל מדינות המפרץ (סעודיה, כוית, בחריין, קטאר, איחוד האמירויות ועומאן) הן מונרכיות, כאשר באופן מעשי מוקד הכוח העיקרי מצוי בידי המשפחה השלטת. קורס זה יעסוק במודל הייחודי שהתפתח במדינות המפרץ, שליטה באמצעות המשפחה. נדון בסיפורן של כל המשפחות השליטות במפרץ, ובאמצעותן נבין את המנגנונים השונים שמאפשרים את יציבותן של המונרכיות במפרץ. כמו כן נערוך השוואה בין המשפחות וננתח את תקופות המשבר במודל סדר הירושה.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

ק' 17241 ד"ר ערן סגל ו' 08:00-09:30

ק' 17241 ד"ר ערן סגל ו' 13:00-14:30 (מיועד לקבוצת לימוד סגורה)

ק' 17241 ד"ר ערן סגל א' 16:15-17:45 (מיועד לקבוצת לימוד סגורה)

ארץ זבת חלב ודבש

מהו המקום הקדוש? מהי "ארץ הקודש"? כיצד נוצרים המקומות הקדושים ומה משמעותם עבור המאמינים? מדוע אנשים יוצאים למסע הצליינות? מדוע התחילו מסעי הצלב? סוגיות אלו ואחרות נבחן במסגרת הקורס. נדון במקומה של ארץ ישראל בשלוש דתות מונותאיסטיות: יהדות, נצרות, אסלאם. נבחן את הפיכתה של ירושלים לעיר הקדושה לשלוש הדתות, את מקומה של העיר ובית המקדש ביהדות ובנצרות, את מעמדה של ירושלים באסלאם, והשינויים בתפיסת ירושלים שנעשו לאורך הזמן. נתייחס, לשינויי השלטון בארץ ישראל בתקופות ההיסטוריות שונות, ולתרומתן של הממשלות השונות לבנייה והתפתחות של ארץ ישראל ומקומותיה הקדושים (בירושלים ובגליל).

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

א' 17210 גב' יוליה ברשדסקי-ליבוביץ' ב' 18:15-19:45 (מעודכן נכון ל-21.08.23)
ב' 17210 גב' יוליה ברשדסקי ליבוביץ' ד' 16:00-17:30 (מיועד לקבוצת לימודים סגורה)

אלים, פוליטיקאים ומה שביניהם

בקורס נדון ביחסים בין דת לפוליטיקה במדינות השונות לאורך הזמן. נכיר את התפיסות הדתיות השונות ומקומו של השלטון הארצי בתוכם, את היחס בין הסמכות הדתית והפוליטית, את הקשר בין הטקסים הדתיים לחילוניים. נבחן את הדוגמאות מתרבויות פגאניות ומונותאיסטיות (יהדות, נצרות, אסלאם). נברר את ההשפעה של כתבי הקודש על האידאולוגיה הפוליטית בעבר ובהווה, את הרעיונות המשותפים והשונים ביהדות, נצרות ואסלאם. הקורס יעניק כלים לניתוח היחסים המורכבים בין הפוליטיקה לדת והשלכותיהם על חיי היום יום של האזרחים הן בעבר, הן כיום והן בעתיד.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

ב' 17245 גב' יוליה ברשדסקי ליבוביץ' ד' 17:45-19:15 (מיועד לקבוצת לימודים סגורה)
ק' 17245 גב' יוליה ברשדסקי ליבוביץ' ד' 19:30-21:00 (מיועד לקבוצת לימודים סגורה) (מעודכן נכון ל-13.09.23)

מדיניות סמים (מוכר לצרכי דמ"מ) (אינו מיועד לסטודנטים מהחוג לקרימינולוגיה)

הקורס נועד להקנות: יסודות בהבנה של המדיניות העולמית, הארצית והמקומית, בנושא סמים. וכיצד בא לידי ביטוי בשטח, מימושה של מדיניות זו תוך התייחסות להיבטים תרבותיים, כלכליים ואחרים, בארצות שונות. הנסיבות והתהליכים ההיסטוריים שהביאו לקביעת המדיניות. תוך שימת דגש על הקונפליקטים העכשוויים בהקשר למדיניות זו.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

א' 17261 ד"ר חיים מהל ו' 09:45-11:15

מזון למחשבה - אוכל, חינוך וילדות

אנו זקוקים להזנה עוד מרחם אמנו. אכילה הינה פעולה בסיסית יומיומית השלובה במגוון החוויות הגופניות, הרגשיות, החברתיות והתרבותיות בחיינו. בקורס זה נבחן היבטים תיאורטיים ומעשיים של תזונה בהקשרים של חינוך וילדות ונדון בקשר שלהם לתחומי חיים שונים כגון בריאות, תקשורת המונים, תיעוש, מחסור, משפחה, לאום ומגדר. במסגרת הקורס נתוודע להיבטים אוניברסליים ובין תרבותיים בצומת של חינוך ואוכל ונשלב בלמידה סרטים, ספרות והתנסות בשדה.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

א' 17254 ד"ר עירית פרידמן א' 12:15-13:45

ב' 17254 ד"ר עירית פרידמן ב' 16:15-17:45 (מעודכן נכון ל-15.08.23)

המוזות של שאגל-מבוטל (מעודכן נכון ל-15.01.24)

מה נשאר בחלום האמריקאי? הישגיה וקשייה של הדמוקרטיה האמריקנית, מושינגטון עד

טראמפ

החלום האמריקאי מורכב מכמה היבטים: הצלחה כלכלית, ניידות חברתית, קליטת מהגרים, שילוב בני מיעוטים בהליכי הדמוקרטיה ועוד. הקורס בוחן את החלום: האם הוא מיתוס או מציאות? האם הוא משתנה בעידן הנשיא טראמפ, לטוב או לרע? מהו הקשר בין החלום האמריקני וחוסן של דמוקרטיה אחרות בעולם, כולל מדינת ישראל? האם משבר ביישום ערכי דמוקרטיה בארה"ב מבשר על קשיים בדמוקרטיה שלנו ובמדינות אחרות? הקורס ידון על יסודות הדמוקרטיה בארה"ב, כמו המערכת החוקתית, ויסקור את קשיים ביישום ערכי הדמוקרטיה שצצו מתקופה לתקופה, בין השאר ביחסים בין לבנים ושחורים ובתחומי מגדר. נוסף על כך, הקורס ינסה לזהות מגמות שמתחוללות היום ומשפיעות על "החלום האמריקני" ולהעריך את עתידו של החלום הדמוקרטי בארה"ב ובמדינות אחרות.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

א' 17192 פרופ' מתיו סילבר ג' 14:15-15:45

מה הסיפור שלך?

בקורס נחשוף את הסטודנטים לכוחו הרב של הסיפור האישי בעיצוב חיינו. ממש כמו מבנה האישיות שלנו והגנטיקה עימה נולדו. אבל שלא כמותם, הסיפור ניתן לשינוי- דרך כלים ומתודות קלים ליישום המבוססים על הגישה הנרטיבית (סיפורית). בכך אנו יכולים לבנות את התפיסה העצמית שלנו בדרך שתחזק אותנו ותייע להתמודד עם אתגרי החיים. דרך חקר סיפורים מעולם החיים, סרטים, והרצאות, ננסה לענות על השאלות מהי הגישה הסיפורית לחיים ומה העקרונות התיאורטיים עליהם היא נשענת; האם ייתכן שהסיפור שלנו חלקו אמת וחלקו המצאה?; מה, אם כך, משפיע על האופן בו אנו מספרים על עצמנו, ואיך נספר אותו ואת הסיפור המשפחתי שלנו בדרך שתאפשר לנו לראות את עצמנו באור חיובי ולהתמודד עם אתגרי החיים?

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

א' 17266 ד"ר גולן פלג-פדידה ב' 18:15-19:45

יחסים בין דוריים במשפחה

הקורס יעסוק בהיבטים סוציולוגיים, פסיכולוגיים ותרבותיים של יחסים בין-דוריים במשפחה. מוסד המשפחה והגדרתה עוברים שינויים במהלך העשורים האחרונים. יחד עם זאת, השינויים הדמוגרפיים שחלו בעולם כולו, הביאו לכך, שהימצאותן של משפחות המונות ארבעה דורות ויותר אינו עוד נדיר. מכאן שתקשורת וחליפין בין-דוריים שכיחים יותר וכוללים רגשות, נכסים, טיפול, זמן, אנרגיה ועוד. מערך היחסים בין הדורות כולל מרכיבים שונים כגון: סולידריות, קונפליקט ואמביוולנטיות. יחסים אלו על מורכבותם בשלבי חיים שונים, ייבחנו מפרספקטיבות תיאורטיות, מממצאי מחקרים אמפיריים כמו גם מהיבטים יישומיים

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

א' 17267 ד"ר דפנה הלפרין ג' 15:00-16:30 (מיועד לקבוצת לימוד סגורה)

פרקים בתולדות הקיסרות הסינית

בקורס נדון בסוגיות המרכזיות בהיסטוריה של הקיסרות הסינית. נכיר את ההיבטים הפוליטיים והחברתיים בהתפתחות הקיסרות, את סוד המשכיותה לאורך אלפי שנים, את יסודות הפילוסופיה הסינית, את עיקרי הקונפוציוניזם, הדאואיזם והבודהיזם, את תרבות החצר והתרבות העממית. נעסוק בשגרת חיי היום-יום של הסינים בתקופות שונות, יחסי משפחה, יחסי מין, חינוך ילדים ועוד. הקורס סוקר את ההתפתחות הציוויליזציה הסינית לאורך התקופות: מהעת העתיקה עד העת החדשה ומקנה את הבנת עלייתה של סין המודרנית

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

א' 17259 גב' יוליה ברשדסקי-ליבוביץ ב' 14:15-15:45 מבוטל (מעודכן נכון ל- 21.08.23)

א' 17259 גב' יוליה ברשדסקי-ליבוביץ ד' 17:45-19:15 (מיועד לקבוצת לימוד סגורה)

ההון האנושי בארגונים

בשנים האחרונות מתחזקת התפיסה כי הכוח המניע את הצלחתם של ארגונים הוא ההון האנושי שלהם. האופן בו ארגונים תופסים את המשאב האנושי שלהם התפתח משמעותית ויותר ארגונים מיטיבים להכיר בחשיבות הניהול האפקטיבי של ההון האנושי - בתרומתו ליישום האסטרטגיה הארגונית, בשיפור הביצועים העסקיים ובהיותו מנוע מרכזי להצלחתם. בשוק תחרותי ודינאמי היכולת לגייס אנשי מקצוע, לשלב ולשמר אותם בארגון, כמו גם למקסם את הכישורים שלהם, הינה מחויבת המציאות.

בקורס זה נעסוק באנשים, בתפקידים במשמעותם ובמקומם בארגונים. נדון בדינמיקה בין האנשים, ביחסים בינאישיים ובהיבטים שונים של ניהולם. כל זאת, במטרה לשפר וליעל את תפקודם ובכך לייטב גם את תפקודו של הארגון.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

ב' 17265 ד"ר שני אלפסי קקון ד' 17:45-19:15

זכויות האדם (מעודכן נכון ל- 14.08.23)

מטרת הקורס הנה להציג בפני הסטודנטים את זכויותיו של האדם באשר הוא אדם, ואת זכויותיו החברתיות, כפי שהם במשטר הנוהג בישראל. במסגרת הקורס נכיר את הזכויות בהן מדובר, נדון בעקרונות המשפטיים וכללי היסוד המשפיעים על הזכויות הנ"ל, וכפועל יוצא – המשמעות וההשפעה של זכויות האדם והזכויות החברתיות על החיים במדינת ישראל. בין השאר נדון במושגי היסוד הרלוונטיים, ובהם "כבוד האדם וחירותו", היקפם, מגבלותיהם; נדון במגילת העצמאות, חוקי היסוד וחוקים אחרים העוסקים בזכויות אלו, החל מהזכות לחיים ול"חיים בכבוד" – אשר למולה עומדת הזכות "למות בכבוד", "המתת חסד", פאסיבית ואקטיבית, הפלות, עונש מוות, ועוד; נדון במספר סוגיות משפטיות הקשורות לזכויות האדם והזכויות החברתיות המוענקות בישראל, ובהגבלותיהן; נבחן ונשווה בין חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, אל מול חוק היסוד המכונה "חוק הלאום". לבסוף נבחן, מה הם הכלים המשפטיים העומדים בפני האזרח כשהוא נלחם על זכויותיו כנגד הממשל והרשויות הציבוריות, ומה הם המחסומים – משפטיים, כלכליים ואחרים - הניצבים בפניו במלחמתו זו למימוש זכויותיו.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 56

ב' 17268 עו"ד נבון מוטי ו' 08:00-09:30 (מיועד לקבוצת לימוד סגורה)

(באנגלית) Climate Change and Us

הקורס יעסוק במשמעות הרחבה של חיים בעידן שבו משבר האקלים נותן את אותותיו, ואף צפוי להגביר את השפעותיו השליליות על כולנו. במסגרת הקורס נתמקד בעיקר בהיבטים החברתיים של החיים בצילו של משבר האקלים, נשאל כיצד יכולה התקשורת לסייע בהתמודדות עימו, ומהם ההסברים לפערים הגדולים בין פוטנציאל ההשפעה לתפקוד הלכה למעשה, וננתח את משבר האקלים כמשבר פוליטי-מדיני, הן ברמה הלאומית והן ברמה הגלובלית.

הקורס יועבר בשפה האנגלית.

2 שש"ס / 2 נ"ז / 56 [דיגיטלי מרחוק]

א' 17255 ד"ר ורד אלישר מלכה (מיועד לקבוצת לימודים סגורה)

(באנגלית) Its about time!

קורס זה יעסוק במושג הזמן. נלמד איך לאורך ההיסטוריה תרבויות שונות הגדירו זמן בצורות שונות, ואיך תפיסות שונות של זמן יכולות להשפיע על תפיסת החיים שלנו. נלמד על הקשר בין תפיסת הזמן לבין העקרונות השונים לניהול זמן בעידן המודרני, ונבחן את הקשר של עקרונות אלה לתופעות כמו דחיינות, הישגיות, מוטיבציה, ואושר. במסגרת הקורס נלמד תכנים אלה בצורה חווייתית תוך היכרות ושיתוף פעולה עם סטודנטים ממדינות אחרות.

2 שש"ס / 2 נ"ז / 56 [דיגיטלי מרחוק]

ב' 17263 ד"ר ח'יר-פראג' רוזאן (מיועד לקבוצת לימודים סגורה)